

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. F. M.**, proti žalovanej **Z., o neplatnosť skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 7C 153/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 29. apríla 2010 sp.zn. 9 Co 127/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolacie konanie **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin uznesením z 1. marca 2010, č.k. 7C 153/2009-21 zamietol žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre konanie, keď dospel k záveru, že žalobca nespĺňa podmienky na ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu uznesením z 29. apríla 2010 sp.zn. 9 Co 127/2010 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalobca a žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru súd nesprávne posúdil otázku splnenia predpokladov na ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Okresný súd Martin uznesením z 24. augusta 2010 sp.zn. 7C 153/2009-55 vyzval žalobcu okrem iného aj na predloženie plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní (§ 241 ods. 1 O.s.p.).

Žalobca 29. septembra 2010 doručil súdu prvého stupňa žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a o pridelenie advokáta.

Okresný súd Martin uznesením z 19. októbra 2010 č.k. 7C 153/2009-68 žiadosť žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol pre nesplnenie zákonom predvídaných podmienok.

Krajský súd v Žiline uznesením z 30. decembra 2010 sp.zn. 8Co 421/2010 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Uznesením zo 16. marca 2011 č.k. 7C 153/2009-88 súd prvého stupňa žalobcu vyzval na odstránenie väd dovolania, konkrétne doloženia plnej moci udelenej advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní.

Žalobca podaním zo 4. apríla 2011 označeného ako „dovolanie“ opakuje svoje tvrdenia z predchádzajúcich svojich podaní (žiadostí, odvolania, dovolania) s pripojením podania označeného ako „udelenie súhlasu s kvalifikovaným zastupovaním pred Najvyšším súdom SR vo veci dovolania“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým, či sú splnené podmienky dovolacieho konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca ako dovolateľ nemá právnické vzdelanie a že k podanému dovolaniu nedoložil plnomocenstvo na svoje zastúpenie advokátom v dovolacom konaní (§ 241 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 2 O.s.p., ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Podľa § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Citované ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa; dovolací súd je pritom povinný skúmať, či táto podmienka je splnená.

Zo spisu vyplýva, že dovolateľ napriek výzve súdu (po právoplatnom zamietnutí žiadosti o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov) na predloženie plnej moci, nezaložil do spisu plnomocenstvo udelené konkrétnemu advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní. V dôsledku nerešpektovania súdnej výzvy dovolateľom, zostal nedostatok uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania neodstránený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konanie o dovolaní zastavil (§ 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p.), pričom sa nezaoberal otázkou prípustnosti a ani dôvodnosti dovolania.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2011

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

v spojení s opravným uznesením z 12. marca 2010 č.k. 12 P 56/2007-119 pripustil zapretie otcovstva k maloletej navrhovateľke doteraz zapísaného otca-odporcu 1/ a určil, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme maloletej navrhovateľky. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za nesporné, že odporca 1/ ako zapísaný otec maloletej navrhovateľky sa doteraz viackrát snažil o vyriešenie otázky jeho otcovstva. Matka i otec zhodne uviedli pred prokurátorom, že v dobe rozhodnej pre splodenie maloletej navrhovateľky sa intímne nestýkali. Matka uviedla, že s Vladimírom Bugrim mala prvýkrát pohlavný styk 18. decembra 1993, keď už bola v šiestom mesiaci tehotenstva. Maloletá navrhovateľka sa narodila tri mesiace po uzavretí manželstva. Vydala sa len preto, aby dieťa malo meno. V nadväznosti na uvedené súd konštatoval, že chápe maloletú navrhovateľku i odporkyňu 2/, že nemajú záujem na zistení pravdy, či odporca 1/ je alebo nie je otcom maloletej navrhovateľky a kto je jej skutočným otcom. Preto súd z pozície ochrancu záujmov maloletého dieťaťa, ktoré má právo poznať svojich rodičov, v tomto prípade spolu s kolíznym opatrovníkom dospeli k presvedčeniu o tom, že je v záujme každého dieťaťa i maloletej navrhovateľky zistiť, kto je jej skutočným otcom a od neho vyžadovať plnenie jeho rodičovských práv a povinností. Práve toto právo maloletej navrhovateľky je dlhodobo porušované neochotou odporkyne 2/ podrobiť sa potrebným vyšetrovaniam a preukázaniu toho, či odporca 1/ je skutočne otcom jej dcéry Marianny. Pri rozhodnutí o prípustnosti zapretia otcovstva bral súd do úvahy aj záujmy odporcu 1, keď by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby mal rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu, ktorého by nemusel byť otcom. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporkyne 2/ rozsudkom z 9. decembra 2010 sp.zn. 9 CoP 49/2010 napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že návrh na pripustenie zapretia otcovstva k maloletej navrhovateľke zamietol. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 96 ods. 1 Zákona o rodine a čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa tým, že po doplnení dokazovania na rozdiel od súdu prvého stupňa, ktorý návrhu vyhovel i napriek tomu, že

maloletá navrhovateľka vo výpovedi pred prvostupňovým súdom uviedla, že nemá záujem poznať, kto je jej biologickým otcom, za tohto považuje odporcu 1/, odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ tu nie je iný biologický rodič, resp. otec, ktorý by mal záujem maloletej poskytovať potrebnú starostlivosť, nemožno konštatovať, že je v záujme maloletej navrhovateľky, aby súd rozhodol o prípustnosti zapretia otcovstva vo vzťahu k odporcovi 1/. V danom prípade je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa a nie záujem inej osoby, ktorá sa snaží cez záujem dieťaťa presadiť svoje vlastné záujmy. Naviac z výpovede maloletej vyplynulo, že na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny nebola a podanie takéhoto návrhu neiniciovala.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca 1/. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa. Dovolanie odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Stotožnil sa s názorom prvostupňového súdu, ktorý poukázal na čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého každé dieťa má právo na meno, štátnu príslušnosť a pokiaľ je to možné, má právo poznať svojich rodičov a má právo na ich starostlivosť. Dohovor o právach dieťaťa má prednosť pred uplatňovaním Zákona o rodine, s odkazom na ustanovenie § 96 ods. 1, ktorého sa odvolací súd nestotožnil s rozhodnutím prvostupňového súdu. Vyjadril nesúhlas s tým, že by v danom prípade pripustenie zapretia otcovstva bolo v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa. Ako zapísaný otec dieťaťa je invalidný, má veľa zdravotných problémov a teda môže maloletej poskytnúť len obmedzene svoju finančnú podporu a vzhľadom na svoj zdravotný stav už vôbec nie svoju starostlivosť. Keby dieťa poznalo svojho skutočného otca, ktorého matka dieťaťa skutočne pozná, je pravdepodobné, že tento by dieťaťu mohol poskytnúť i väčšiu finančnú podporu i starostlivosť. Neoznačením skutočného otca dieťaťa ide práve zo strany matky o konanie, ktorým pravdepodobne poškodzuje záujem dieťaťa.

Odporkyňa 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žiadala rozsudok odvolacieho súdu potvrdiť.

Kolízny opatrovník maloletej navrhovateľky sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241

ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení (§ 238 ods. 4 O.s.p.).

V preskúmvanej veci dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu síce vykazuje znaky rozsudku podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p., súčasne však ide o rozhodnutie vo veci upravenej zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), na ktoré sa nevzťahuje ani jedna v ustanovení § 238 ods. 4 O.s.p. taxatívne uvedených výnimiek rozsudkov, proti ktorým ani podľa tohto ustanovenia zákona prípustnosť dovolania vylúčená nie je. Ako totiž vyplýva z § 238 ods. 4 O.s.p., vo veciach upravených Zákonom o rodine je dovolanie prípustné iba (o.i.) proti rozsudku o určení alebo zapretí rodičovstva (§§ 93 a 94 Zákona o rodine). V danom prípade však o takýto rozsudok nejde, keďže súd rozhodoval iba o prípustnosti zapretia otcovstva podľa § 96 Zákona o rodine, ustanovenie ktorého v odsekoch 1 a 2 rozlišuje dve štádiá konania, z ktorých prvé štádium sa začína na (prvý) návrh dieťaťa o „prípustnosť zapretia otcovstva“, ktorému návrhu môže súd vyhovieť ak zistí, že a/ je to potrebné v záujme dieťaťa (najmä z hľadiska jeho osobného

stavu) a b/ uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva. Ak súd takýto návrh zamietne, druhé štádium konania neprichádza do úvahy. Až v prípade, že súd takémuto návrhu vyhovie, môže po právoplatnosti tohto rozhodnutia nastúpiť druhé štádium konania, ktorého začatie je však podmienené ďalším (v poradí druhým) návrhom dieťaťa „na zapretie otcovstva“. Z uvedeného je tak podľa názoru dovolacieho súdu zrejmé, že pokiaľ odvolací súd svojím zmeňujúcim rozsudkom nerozhodol o zapretí otcovstva, ale len o zamietnutí návrhu o prípustnosť zapretia otcovstva podľa § 96 ods. 1 Zákona o rodine, prípustnosť dovolania proti tomuto rozsudku z § 238 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 238 ods. 4 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Dovolateľ však v kvalifikovane podanom dovolaní žiadnu z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. nenamietal a jej existencia v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko v danom prípade dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a neboli zistené (ani tvrdené) vady konania uvedené v § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie odporcu 1/ je neprípustné, a preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 238 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím, analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie § 146 ods. 2 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. mája 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová